

Asia

Vastuusääntöjen mukauttaminen digitaaliaikaan ja tekoälyyn

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio on 18.10.2021 avannut julkisen kuulemisen, jonka määräaika päättyy 10.1.2022.

Kuulemisen tarkoituksena on kerätä tietoa ja näkemyksiä keinoista, joilla tuotevastuudirektiiviä (85/374/ETY) voitaisiin parantaa sekä siitä, onko tarpeen ja miten voitaisiin käsitellä erityisesti tekoälyjärjestelmien aiheuttamiin vahinkoihin liittyviä vastuukysymyksiä, jotka kuuluvat sekä tuotevastuudirektiivin että siviilioikeudellista vastuuta koskevien kansallisten säännösten piiriin. Tuotevastuudirektiiviä ja tekoälyjärjestelmien vastuukysymyksiä koskevat lainsäädäntöehdotukset on tarkoitus antaa vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä.

Tässä muistiossa esitetty Suomen kanta perusteluineen on tarkoitus esittää komission julkisessa kuulemisessa, minkä lisäksi kannan pohjalta voidaan osallistua muuhun tulevia ehdotuksia koskevaan ennakkovaikuttamiseen ja keskusteluun. Suomen lopullinen kanta määritetään sisältöjen täsmentyessä.

Suomen kantaYleistä

Tuotevastuudirektiivi paransi aikoinaan merkittävästi kuluttajien asemaa tilanteessa, jossa heidän hankkimansa turvallisuudeltaan puutteellinen tuote aiheuttaa vahinkoa. Tuotevastuudirektiivin voimaantulon jälkeen markkinoille on kuitenkin tullut tuotteita, joiden osalta direktiivin soveltuvuus ei ole täysin selvä. Käytännössä on myös todettu, että direktiivin vaatimusten vuoksi kuluttajalla voi tietyissä tilanteissa olla vaikeuksia saada korvauksia. Tämän vuoksi Suomi suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio selvittää niitä keinoja, joilla tuotevastuudirektiiviä voitaisiin parantaa sekä selvittää erityisesti tekoälyjärjestelmien aiheuttamiin vahinkoihin liittyviä vastuukysymyksiä.

Suomi pitää voimassa olevaa tuotevastuudirektiiviä edelleen pääosin hyvin toimivana. Suomessa ei ole ilmennyt erityisiä ongelmia tuotevastuudirektiiviin pohjautuvan tuotevastuulain soveltamisessa. Koska valtaosa tuotevastuuvahingoista korvataan tuottajien ja maahantuojaan ottamien tuotevastuuvakuutusten perusteella, tuomioistuimiin on päätynyt suhteellisen vähän tuotevastuulakiin liittyviä riita-asioita.

Digitaalisen sisällön ja digitaalisten palvelujen osalta Suomi kiinnittää huomiota siihen, että kuluttajansuojasta niiden osalta on hiljattain annettu direktiivi tietyistä digitaalisen sisällön ja digitaalisten palvelujen toimittamista koskevista sopimuksista ((EU) 2019/770) sekä direktiivi tietyistä tavarankauppaa koskeviin sopimuksiin liittyvistä seikoista ((EU) 2019/771). Suomi pitää tärkeänä huolehtia siitä, että tuotevastuudirektiivissä käytettävä terminologia on linjassa em. direktiiveissä käytetyn terminologian kanssa. Mahdollisissa tekoälytuotteita koskevissa uusissa vastuusäännöksissä tulee ottaa puolestaan huomioon tarvittavilta osin valmisteilla oleva tekoälyasetus (komission tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä annettu asetusehdotus, COM(2021) 206 final).

Osa I – tuotevastuudirektiivi

Suomi kannattaa ensinnäkin sen selkeyttämistä, että digitaalisia elementtejä sisältävät tavarat päivityksineen kuuluvat direktiivin soveltamisalaan. Muilta osin ei ole selvää, että direktiivin tulisi kattaa digitaaliset sisällöt ja palvelut. Puhtaasti aineettomien digitaalisten sisältöjen ja palvelujen sisällyttäminen tuotevastuudirektiivin soveltamisalaan parantaisi kuluttajien asemaa, mutta direktiivin luonne muuttuisi merkittävästi, jos sen soveltamisala laajennettaisiin kattamaan aineellisten tuotteiden lisäksi aineettomat digitaaliset sisällöt ja palvelut. Jos em. digitaalisen sisällön ja digitaalisten palvelujen osalta halutaan säätää kuluttajille vastaava turva kuin tuotteiden osalta, se olisi perusteltua järjestää omana säädöksenä eikä osana tuotevastuudirektiiviä.

Direktiivin mukaan korvattavia vahinkoja ovat henkilö- ja esinevahingot, mutta aineettomien vahinkojen, kuten psyykkisen haitan, yksityisyydensuojan tai tietosuojan rikkomisesta aiheutuvan haitan ja kärsimyksen sekä ympäristövahingon korvaamiseen sovelletaan kansallista lainsäädäntöä. Suomi pitää tarpeellisena harkita EU-tasolla korvattavista vahingoista säätämistä nykyistä laajemmin vain, jos direktiiviä selkiytetään niin, että se koskee myös tavaroiden sisältämät digitaaliset elementit tai sen soveltamisalaa laajennetaan koskemaan myös aineettomia digitaalisia sisältöjä ja palveluja. Tällöin olisi perusteltua selvittää tarve säätää korvattaviksi myös näille sisällöille ja palveluille tyypilliset vahingot, kuten puhdas varallisuusvahinko, kärsimys ja muu aineeton haitta.

Suomi pitää lähtökohtaisesti kannatettavana sen selvittämistä, voidaanko ja millä edellytyksillä verkossa toimivalle markkinapaikan pitäjälle asettaa vastaava vastuu kyseisen alustan kautta ostetun tuotteen aiheuttamasta vahingosta kuin maahantuojalla direktiivin perusteella on silloin, kun tuotteen valmistajan kotipaikka on EU:n ulkopuolella.

Suomi suhtautuu tässä vaiheessa varauksellisesti siihen, että tuotevastuudirektiivin soveltamisalaan otettaisiin kuluttajan toimeksiannosta tapahtuneessa korjauksessa tai kunnostuksessa esineeseen tulleesta turvallisuuspuutteesta aiheutunut vahinko. Näissä tilanteissa on kyse palveluista, ei tuotteista. Jos tällaisten palvelujen osalta halutaan säätää kuluttajille vastaava turva kuin tuotteiden osalta, se olisi perusteltua järjestää omana säädöksenä eikä osana tuotevastuudirektiiviä. Suomi pitää sitä vastoin perusteltuna sen selkiyttämistä, kuuluuko direktiivin soveltamisalaan sellainen tuote, joka uudelleen markkinoille tuomista varten korjataan, kunnostetaan tai valmistetaan uudelleen vanhoja tuotteita käyttäen ja jos kuuluu, ketä tässä tapauksessa on pidettävä korvausvastuussa olevana valmistajana.

Tuotevastuudirektiivin vuonna 2018 toteutetussa arvioinnissa todettiin mm., että kuluttajan voi olla vaikea näyttää toteen erityisesti tiettyjen tuotteiden, kuten lääkkeiden ja uusien digitaalisten tuotteiden virheellisyys ja virheen syy-yhteys vahinkoon. Suomi suhtautuukin avoimesti siihen, että selvitetään mahdollisuuksia parantaa kuluttajan asemaa tässä suhteessa.

Suomi ei pidä tässä vaiheessa tarpeellisenä muuttaa direktiiviä siltä osin kuin siinä säädetään kehittämisriskeistä, korvausoikeuden vanhentumisesta, korvattavan vahingon vähimmäismäärästä sekä esinevahinkojen korvattavuuden rajoittumista vain yksityiskäyttöön tarkoitettuihin ja käytettyihin esineisiin. Tuotevastuulakia säädettäessä Suomessa päätettiin olla käyttämättä direktiivissä olevaa mahdollisuutta rajoittaa tuottajan vastuuta kehittämisriskien osalta ja Suomi katsoo, että mahdollisen uudistuksen ei tule heikentää kuluttajien turvaa. Suomi ei kuitenkaan vastusta kyseisen vastuunrajoittamismahdollisuuden poistamista, joko kokonaan tai tiettyjen tuotteiden osalta.

Osa II – tekoälyä koskevat vastuusäännökset

Suomi toteaa, että tekoälyjärjestelmiin liittyy sellaisia erityispiirteitä, joita nykyisessä tuotevastuudirektiivissä ei huomioida. Tekoälyjärjestelmien päätöksentekoa voi olla mahdotonta seurata, niiden toiminta on monimutkaista ja ne voivat toimia suurelta osin autonomisesti. Vahinkoa kärsineelle voi olla mahdotonta osoittaa, että tuote on turvallisuudeltaan puutteellinen tai että vahinko johtuu kyseisestä puutteesta. Erityisen vaikeaa tämä on oppivien ja kehittyvien tekoälyjärjestelmien osalta. Toisaalta turvallisuuspuute voi myös kehittyä järjestelmään seurauksena muiden toimijoiden toimenpiteistä tai tekoälyn oppimisprosessista eikä tuottajalla aina ole ollut mahdollisuutta ennakoida tällaista kehitystä.

Vaikka tekoälyn käyttämiseen liittyviä vahinkotapahtumia on vielä vähän, Suomi pitää perusteltuna selvittää tarvetta säätää tekoälyn käyttämiseen liittyvien vahinkojen korvausvastuusta EU-tasolla, jolloin eri maiden säännökset olisivat yhtenäiset. Tekoälyjärjestelmien tuleva kehitys ja käyttömahdollisuudet eivät ole vielä täysin selviä eikä kaikkia tekoälyjärjestelmiin liittyviä riskejä tunneta. Tämän vuoksi ei tässä vaiheessa ole mahdollista ottaa yksityiskohtaisesti kantaa vastuukysymyksiin. Suomi pitää kuitenkin tärkeänä, että mahdollisessa sääntelyssä selvennetään erityisesti eri toimijoiden, kuten tuottajien, kehittäjien, ylläpitäjien ja käyttäjien vastuunjakoa.

Tekoälyjärjestelmiä on monenlaisia ja niitä voidaan käyttää moneen tarkoitukseen. Yksinkertaisia, kapean sektorin tekoälyjärjestelmiä on jo nykyisin kuluttajatuotteissa käytössä eikä niihin yleensä liity merkittävää vahinkoriskiä. Joidenkin tekoälyä hyödyntävien tuotteiden ja palvelujen käyttöön voi liittyä tavanomaista korkeampi riski. Vahinkoa voi aiheutua suurelle joukolle ihmisiä ja vahingot voivat kohdistua ihmisiin täysin sattumanvaraisesti eikä heillä ole mahdollisuutta ennakoida ja välttää vahinkoa. Tämän vuoksi Suomi pitää lähtökohtaisesti perusteltuna harkita erityisesti tällaisille tekoälyjärjestelmille ankaraan vastuuseen perustuvaa korvausvastuuta. Tavanomaista korkeamman riskin toiminnalle on lainsäädännössä usein asetettu myös vakuuttamisvelvollisuus.

Erityisesti tilanteissa, joissa tekoälyn käyttö voi aiheuttaa ihmisten henkeen, terveyteen tai omaisuuteen kohdistuvan vakavan riskin, Suomi pitää perusteltuna arvioida tarvetta säätää tuotevastuudirektiivistä erillään niihin liittyvistä vastuukysymyksistä, mukaan lukien tekoälytuotteen valmistajan tai käyttäjän mahdollisesta velvollisuudesta ottaa vakuutus.

Pääasiallinen sisältö

Yleistä

Kuulemisen taustalla on vuonna 2018 toteutettu tuotevastuudirektiivin arviointi (SWD(2018) 157 final) sekä vuonna 2020 annettu komission kertomus tekoälyn, esineiden internetin ja robotiikan vaikutuksista turvallisuuteen ja vastuuvastuuseen (COM(2020) 64 final). Komissio käsitteli tekoälyä koskevassa valkoisessa kirjassa (COM(2020) 65 final) ja em. vuonna 2020 annetussa kertomuksessa vastuusääntöihin liittyviä mahdollisia ongelmia, jotka johtuvat tiettyjen tekoälyjärjestelmien erityispiirteistä, joiden vuoksi vahinkoa kärsineiden saattaa olla vaikeaa saada korvauksia tuotevastuudirektiivin tai kansallisten säännösten nojalla.

Edellä mainitussa tuotevastuudirektiivin arvioinnissa todetaan, että direktiivi on yleisesti ottaen edelleen vaikuttava, mutta sitä on vaikea soveltaa digitaali- ja kiertotalouden tuotteisiin, koska siinä käytetyt käsitteet ovat vanhentuneita. Arvioinnissa todetaan myös, että korvausvaatimusten esittäminen on kuluttajille vaikeaa korvauskynnysten ja määräaikaisten vuoksi ja että korvausten saaminen on vaikeaa todistustaakan vuoksi, erityisesti silloin, kun on kyse monimutkaisista tuotteista.

Kuulemisen johdannossa korostetaan, että vuonna 2018 tehdyssä tuotevastuudirektiivin arvioinnissa esiin tulleet kysymykset ovat yhä merkityksellisiä. Tämän vuoksi kuulemisella kerätään tietoa ja näkemyksiä keinoista, joilla direktiiviä voitaisiin parantaa. Kuulemisella kerätään tietoa myös siitä, onko tarpeen ja miten voitaisiin käsitellä erityisesti tekoälyjärjestelmien aiheuttamiin vahinkoihin liittyviä vastuukysymyksiä.

Komission tavoitteena on vahvistaa luottamusta tekoälyteknologioihin ja helpottaa niiden käyttöönottoa. Tähän liittyen komissio on antanut ehdotuksen tekoälyasetukseksi sekä ehdotuksen asetukseksi konetuotteista (COM(2021) 202 final).

Osa I – tuotevastuudirektiivi

Kuulemisen ensimmäinen osa koskee tuotevastuudirektiivin soveltamisessa ilmenneitä ongelmia ja puutteita.

Direktiivissä säädetään, että valmistaja vastaa vahingosta, joka aiheutuu hänen tuotteensa puutteellisesta turvallisuudesta. Tuotteella direktiivissä tarkoitetaan eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta kaikkia irtaimia esineitä sekä sähköä. Vahinkoa kärsineen on näytettävä toteen vahinko, tuotteen puutteellinen turvallisuus sekä näiden välinen syy-yhteys. Vahinkoa kärsineen ei kuitenkaan tarvitse näyttää toteen, että valmistaja on syyllistynyt virheeseen tai aiheuttanut vahingon huolimattomuuttaan. Valmistaja vapautuu vastuusta mm. silloin, jos hän pystyy osoittamaan, että tuotteessa ollutta puutteellista turvallisuutta ei olisi voitu havaita tuotteen markkinoille tulon aikaan saatavilla olleen tieteellisen tai teknisen tiedon avulla (ns. kehittämisriski).

Vahinkoa kärsinyt osapuoli voi vaatia korvausta kuolemasta sekä henkilö- ja esinevahingosta. Esinevahingon osalta korvauksen saaminen edellyttää, että esine on tarkoitettu yksityiskäyttöön ja se on pääasiassa tällaisessa ollut. Esinevahingoissa vahinkoa kärsineellä on 500 euron omavastuuosuus. Korvausvaatimukseen sovelletaan kolmen vuoden vanhentumisaikaa, joka alkaa päivästä, jolloin korvauksen vaatija sai tiedon tai hänen olisi pitänyt saada tieto vahingosta, tuotteen puutteellisesta

turvallisuudesta ja valmistajasta. Lisäksi korvausvaatimuksen esittämistä koskee kymmenen vuoden vanhentumisaika, joka alkaa kulua tuotteen liikkeelle laskemisesta.

Kuulemislomakkeen ensimmäisen osan kysymykset koskevat direktiivin soveltumista digitaalitekнологiaan ja kiertotalouteen. Kysymysten johdannossa todetaan, että ei ole selvää, kattaako direktiivi aineettomat tuotteet, kuten digitaalisen sisällön, ohjelmistot ja datan, etenkin silloin, kun ne toimitetaan erillään aineellisesta tuotteesta.

Kysymyksissä tuodaan esiin myös tilanteet, joissa kuluttaja on verkon myyntialustan kautta tilannut tuotteen, jonka valmistajan kotipaikka on EU:n ulkopuolella. Kysymyksessä tiedustellaan, riittävätkö ehdotukset digipalveluasetukseksi (COM(2020) 825 final) ja yleiseksi tuoteturvallisuusasetukseksi (COM(2021) 346 final) varmistamaan kuluttajan suojan näissä tilanteissa vai pitäisikö tuotevastuudirektiiviä muuttaa kattamaan myös nämä tilanteet.

Kysymyksissä selvitetään myös vastaajien kantaa siihen, tulisiko direktiiviä laajentaa kattamaan henkilö- ja esinevahinkojen lisäksi erilaisia aineettomia vahinkoja, joiden korvaamiseen nykyisin sovelletaan kansallista lainsäädäntöä.

Korjattujen, kunnostettujen ja uudelleen valmistettujen ns. kiertotalouden tuotteiden osalta kysymyksissä tiedustellaan, pitäisikö kiertotalouden toimijoilla olla ankara vastuu kunnostetuissa/korjatuissa/uudelleen valmistetuissa tuotteissa ilmenneistä turvallisuuspuutteista.

Kysymyksissä tiedustellaan myös, missä määrin tiettyihin tuoteryhmiin kuuluvissa tuotteissa (mm. teknisesti monimutkaiset tuotteet, lääkkeet, tekoälyä hyödyntävät tuotteet, IoT-tuotteet) olevaa vikaa sekä vian ja vahingon yhteyttä on vaikea osoittaa. Ns. kehittämisriskiä koskevan vastuuvapautussäännöksen osalta kysytään tarpeesta säilyttää kyseinen säännös kehittyvien teknologioiden osalta. Kysymyksissä tiedustellaan myös, missä määrin direktiivin vanhentumissäännökset, omavastuuta koskeva säännös sekä säännös, joka rajoittaa korvattaviksi vain yksityiskäyttöön tarkoitetun esineen estävät kuluttajia vaatimasta korvauksia.

Osa II – tekoälyä koskevat vastuusäännökset

Tekoälytuotteita koskevan osan johdannossa todetaan, että tekoälyjärjestelmät voivat kuulua joko tuotteeseen tai ne voidaan tuoda markkinoille erikseen. Komission tavoitteena on vahvistaa luottamusta tekoälyteknologioihin ja helpottaa niiden käyttöönottoa. Komissio etenee tässä tavoitteessaan vaiheittain. Komissio on jo antanut ehdotuksen tekoälyasetukseksi, joka sisältää tekoälyjärjestelmien tarjoajille ja käyttäjille asetettavia vaatimuksia, jotka koskevat mm. ihmisten suorittamaa valvontaa, läpinäkyvyyttä ja tietojen antamista. Lisäksi äskettäin annettu ehdotus konetuoteasetukseksi ottaa huomioon ne uudenlaiset riskit, joita syntyy kehittyvistä teknologioista ja esimerkiksi tekoälyjärjestelmien integroimisesta koneisiin.

Johdannossa todetaan, että turvallisuuslainsäädäntö vähentää onnettomuuksia, mutta ei estä niitä kaikkia. Kun onnettomuuksia ja vahinkoja sattuu, kuluttajat voivat vedota tuotevastuuta koskeviin säännöksiin. Komissio harkitsee seuraavaksi vastuuta koskevien säännösten tarkistamista tarkoituksenaan täydentää aloitteita, joilla pyritään parantamaan EU:n markkinoilla olevien tuotteiden turvallisuutta.

Johdannossa viitataan valkoiseen kirjaan ja siihen liittyvään vuoden 2020 kertomukseen, joissa käsitellään tiettyjen tekoälyjärjestelmien erityispiirteistä johtuvia vastuusääntöihin

liittyviä ongelmia. Näiden erityispiirteiden (läpinäkymättömyys, monimutkaisuus, autonominen toiminta) vuoksi vahinkoa kärsineillä voi olla vaikeuksia osoittaa, että tuote on viallinen tai että tietty taho on syyllistynyt virheeseen ja että vahinko johtuu kyseisestä viasta tai virheestä. Vahinkoa kärsineen voi tämän vuoksi olla vaikea saada korvauksia tuotevastuudirektiivin tai kansallisten säännösten nojalla. On myös epävarmaa, sovelletaanko tekoälyä hyödyntävien tuotteiden tai palvelujen käyttöön ankaraan vastuuseen perustuvia kansallisia järjestelmiä.

Toimillaan komissio pyrkii varmistamaan, että tekoälytuotteisiin liittyy tarvittava oikeusvarmuus, jotta niihin voidaan investoida. Komissio haluaa myös varmistaa, että tekoälyä hyödyntävien tuotteiden ja palvelujen aiheuttamien vahinkojen uhreilla on saman tasoinen oikeussuoja kuin tekoälyä sisältämättömien teknologioiden uhreilla.

Kuulemislomakkeen toisessa osassa tarkastellaan tuotevastuudirektiivin, virheeseen perustuvien kansallisten vastuusäännösten sekä ankaraan vastuuseen perustuvien kansallisten järjestelmien sisältämien säännösten soveltumista tekoälyjärjestelmiin sekä niitä mahdollisia ongelmia, jotka seuraisivat siitä, että säännöksiä ei muuteta ottamaan huomioon tekoälyjärjestelmiin liittyviä erityispiirteitä tai säännöksiä ei yhdenmukaisteta EU:n tasolla.

Kysymyksissä tuodaan esille erilaisia toimintavaihtoehtoja, joita komissio harkitsee ottavansa käyttöön. Komission toimenpiteet perustuisivat kansallisiin vastuujärjestelmiin ja koskisivat vain siviilioikeudellista vastuuta. Kysymyksissä keskitytään uhrin todistustaakan keventämiseen, sekä mahdolliseen ankaran vastuun ja vakuutusratkaisujen yhdenmukaistamiseen.

Kysymyksissä tuodaan esille, että yksi EU-tason toimenpide voisi olla se, että yhdenmukaistetaan ankara vastuu tekoälyä hyödyntävien tuotteiden tai palvelujen aiheuttamien vahinkojen osalta tuotevastuudirektiivistä erillään. Tätä voitaisiin harkita erityisesti tapauksissa, joissa tekoälyn käyttö voi vahingoittaa ihmisten henkeä, terveyttä ja omaisuutta. Jos jäsenvaltiossa olisi jo ankara vastuu esimerkiksi autojen osalta, säännösten EU-tason yhdenmukaistamisesta ei syntyisi uutta ankaran vastuun järjestelmää. Kysymyksissä tuodaan esille myös mahdollisuus säätää velvollisuudesta ottaa vakuutus sellaisten tekoälyjärjestelmien käytöstä aiheutuneiden vahinkojen varalta, jotka aiheuttavat ihmisille vakavan riskin.

Tekoälyjärjestelmän käyttämisestä aiheutuvien korvattavien vahinkojen osalta tiedustellaan myös, tulisiko ruumiinvamman tai fyysisten esineiden vaurioitumisen lisäksi yhdenmukaistaa muiden haittojen, kuten puhtaan varallisuusvahingon, tietojen menetyksen tai aineettomien haittojen korvaamista koskevat säännökset. Samoin tiedustellaan suhtautumista sopimuksiin otettaviin vastuuvapautuslausekkeisiin.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Luonnoksesta E-kirjeeksi järjestettiin 24.11.2021 kuulemistilaisuus sidosryhmille ja viranomaisille.

Luonnos E-kirjeeksi on käsitelty kilpailukykyjaoston (EU 8) kirjallisessa menettelyssä 1.-7.12.2021.

Eduskuntakäsittely

Komission tiedonannosta Euroopan digitaalisesta tulevaisuudesta sekä tiedonannosta Euroopan datastrategiasta ja komission valkoisesta kirjasta toimitettu E-kirje E 24/2020 vp.

Komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tekoälyn harmonisoiduksi sääntelyksi (Artificial Intelligence Act) toimitettu U-kirjelmä U 28/2021 vp.

Komission tiedonannosta eurooppalaisesta lähestymistavasta tekoälyyn toimitettu E-kirje E 62/2021 vp.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Suomessa tuotevastuudirektiivi on pantu täytäntöön tuotevastuulain (694/1990) säännöksillä. Tuotevastuulakiin ei ole sisällytetty direktiivin mukaista vastuunrajoitusta kehittämisvahinkojen osalta.

Suomessa osa tuotteista aiheutuneiden vahinkojen korvaamisesta on järjestetty tuotevastuulaista erillään. Sairaanhoidolaitteiston tai välineen viasta johtuva vahinko korvataan potilasvakuutuslain nojalla. Ihmisille tarkoitettujen lääkkeiden aiheuttamat vahingot korvataan lääkkeiden valmistajien ja maahantuojien ottamasta vapaaehtoisesta lääkevahinkovakuutuksesta. Moottoriajoneuvojen puutteellisesta turvallisuudesta aiheutuneet vahingot korvataan lähtökohtaisesti liikennevakuutuslain nojalla, mutta vahinkoa kärsineen oikeus saada korvausta tuotevastuulain nojalla siirtyy liikennevakuutuksen perusteella korvauksen maksaneelle vakuutusyhtiölle.

Tuotevastuudirektiivi ei estä kuluttajaa vaatimasta korvauksia turvallisuudeltaan puutteellisen tuotteen aiheuttamista vahingoista muun lainsäädännön, kuten kansallisten vahingonkorvaussäännösten ja kuluttajasuojasäännösten perusteella.

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 10 kohdan mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvat asiat, jotka koskevat kuluttajansuojaa.

Taloudelliset vaikutukset

Taloudellisiin vaikutuksiin otetaan tarkemmin kantaa mahdollisten lainsäädäntöehdotusten käsittelyn yhteydessä.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Komission julkinen kuuleminen.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Riitta Haapasaari, OM, riitta.haapasaari@gov.fi, 02951 50139

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Asiasanat	tuotevastuu
Hoitaa	OM
Tiedoksi	EUE, TEM, TULLI, UM, VNK
